

**UCHWAŁA NR XXVI/285/16  
RADY GMINY SIERAKOWICE**

z dnia 22 listopada 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Sierakowicach na lata 2017 – 2020**

Na podstawie art.18 ust.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ( tj. Dz. U. z 2015r., poz. 1390 ze zm.),

**Rada Gminy Sierakowice uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Sierakowicach na lata 2017-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sierakowice.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2017 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

  
**Zbigniew Suchta**

Załącznik do Uchwały Nr XXVI//285/16  
Rady Gminy Sierakowice  
z dnia z 22 listopada 2016 r.

**GMINNY PROGRAM  
PRZECIWDZIAŁANIA  
PRZEMOCY W RODZINIE  
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY  
W RODZINIE  
W SIERAKOWICACH  
NA LATA 2017 – 2020**



**SIERAKOWICE 2016**

## WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie, w dzisiejszym rozumieniu jest zjawiskiem społecznym, które towarzyszy ludzkości od początku istnienia rodziny jako instytucji. Akceptowalność tego zjawiska na przestrzeni wieków była różna. Natomiast nie ma wątpliwości, że przemoc występowała w usankcjonowanych społecznie związkach i dotyczyła zwykle osoby najbliższe, tj. dzieci, kobiety, osoby niepełnosprawne czy starsze. Patriarchalny model rodziny wykształcony przez lata sprawiał, że zwykle osobami stosującymi przemoc byli mężczyźni. Właściwie to od nich społecznie oczekiwano stanowczości, podejmowania tzw. męskich decyzji, odpowiedzialności za rodzinę, zarabiania na jej utrzymanie. W ten sposób ukształtowała się ich pozycja, która wymagała dyscypliny, utrzymywania porządku w domu, karania. Jednak z czasem zaczęła się zmiana społecznego podejścia do oceny stosowania przemocy w rodzinie. Miał na to wpływ rozwój praw człowieka, w szczególności kobiet i dzieci. Coraz częściej wskazywano, że przemoc wobec osób najbliższych jest niedopuszczalna i winna podlegać karze. Polskie prawo bardzo wyraźnie wskazuje, że krzywdzenie osoby najbliższej jest przestępstwem i jak każde inne podlega karze. Każda osoba doznająca przemocy ma prawo do ochrony, a przede wszystkim do powstrzymania i przerwania przemocy.

Osoba doznająca przemocy w rodzinie ma za sobą na ogół wiele przykrych i trudnych doświadczeń, jednocześnie doświadczając może poczucia bezskuteczności własnych działań, które miałyby przerwać przemoc, a także może doznać wielu trudnych doświadczeń ze strony instytucji mających na celu przeciwdziałać zjawisku przemocy w rodzinie. Ważne więc, by pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie była wielotorowa. Powinny to być z jednej strony konkretne oddziaływania prawne, a z drugiej strony psychologiczne. W poszukiwaniu skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie i w pomaganiu jej ofiarom oraz do uzyskania pełnego sukcesu i powodzenia w podejmowaniu działań, znaczącą rolę ma prawidłowa zintegrowana współpraca instytucji.

W celu efektywnego i zintegrowanego działania przeciw przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym opracowano Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Sierakowice na lata 2017-2020, który jest rozwinięciem i kontynuacją Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Sierakowice na lata 2011-2016.

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy Sierakowice jak i na terenie powiatu kartuskiego skierowanych do wszystkich osób uwikłanych w przemoc domową. Program łączy wszelkie zasoby kadrowe, rzeczowe, wiedzę, kompetencje, umiejętności i doświadczenia osób zajmujących się zagadnieniami przeciwdziałania przemocy w rodzinie takich podmiotów jak: Urząd Gminy Sierakowice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach, Komisariat Policji w Sierakowicach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach, Prokuratura Rejonowa w Kartuzach, Sąd Rejonowy w Kartuzach, Kaszubskie Centrum Medyczne w Sierakowicach, placówki oświatowe z terenu gminy Sierakowice, parafie, stowarzyszenia i inne organizacje pozarządowe.

Działania służb, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, obejmuje procedura „Niebieskie Karty”. Została ona opracowana w ten sposób aby połączyć

kompetencje wszystkich instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i tworzyć warunki do podejmowania współpracy od momentu interwencji. Szczegółowe warunki realizowania procedury i zadań poszczególnych służb określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Na poziomie gminy Sierakowice działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zajmuje się Gminny Zespół Interdyscyplinarny a jego funkcjonowanie wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, natomiast tryb, sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego gminy Sierakowice oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa regulamin Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Sierakowice.

Zasadniczym celem Programu, do osiągnięcia którego pośrednio ma przyczynić się realizacja zadań zaplanowanych w programie, jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej oraz efektywna współpraca instytucji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Program został opracowany przez przedstawicieli instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie działających na terenie gminy Sierakowice i terenie powiatu kartuskiego.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz.1390, z późn. zm.);
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r., poz.930, z późn. zm.);
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz. 487 z późn.zm.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w tym dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych oraz do osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodziny.

#### **ZAŁOŻENIAMI PROGRAMU SĄ:**

1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.
2. Promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy.
3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie.
4. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
6. Udzielenie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Program został opracowany w oparciu o lokalną diagnozę problemu w gminie Sierakowice przez zespół w składzie:

1. Ryszard Klajn – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowicach.
2. Ewa Grzenkowicz – starszy specjalista pracy socjalnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowicach.
3. Maria Karolak – Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach.
4. Witold Bronk – Komendant Komisariatu Policji w Sierakowicach.
5. Stanisław Czerwonka – Dyrektor Kaszubskiego Centrum Medycznego w Sierakowicach.
6. Anna Kuczkowska – Kierownik Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach.
7. Danuta Morawska – pedagog Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kartuzach.
8. Emilia Przystupa – kurator rodzinny zawodowy przy Sądzie Rejonowym w Kartuzach.
9. Andrzej Bystróż – kurator zawodowy dla dorosłych przy Sądzie Rejonowym w Kartuzach.
10. Jacek Mazur – Dyrektor Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Sierakowicach

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Sierakowicach ma charakter długotrwały. Działania Programu obejmują lata 2017-2020.

W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

## **DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SIERAKOWICE**

Przemoc w rodzinie jest jednym z najczęściej wyróżnianych rodzajów przemocy, budzących relatywnie najwięcej emocji. Skala zjawiska przemocy domowej jest dość trudna do zdiagnozowania z uwagi na złożoność form jakie przybiera, przez postawę osób doznających przemocy, które z różnych przyczyn nie zgłaszają problemu instytucjom. Należy podkreślić, że po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie policja nie jest jedyną instytucją, która ma prawo założyć rodzinie Niebieską Kartę. Oprócz policjantów i pracowników socjalnych, taką kompetencję otrzymali również przedstawiciele służby zdrowia, oświaty i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższe dane wskazują ilość interwencji domowych dotyczących przemocy przeprowadzonych przez funkcjonariuszy policji Komisariatu Policji w Sierakowicach w przeciągu trzech lat.

Tabela nr 1

### **Liczba interwencji domowych na terenie gminy Sierakowice w latach 2013 – 2015**

LP	ROK	Ilość interwencji	W tym dotyczących przemocy w rodzinie
1	2013	95	44
2	2014	140	42
3	2015	74	35

Z danych pochodzących z Komisariatu Policji w Sierakowicach wynika, że na terenie gminy Sierakowice odnotowuje się tendencję spadkową interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie. Zgodnie z tabelą nr 2 największą grupę pokrzywdzonych, stanowią kobiety i dzieci. Należy podkreślić, że mężczyźni w wieku 18 lat, są pełnoletnimi dziećmi w rodzinach dotkniętych przemocą, które pozostają na utrzymaniu rodziców.

Tabela nr 2

**Pokrzywdzeni w wyniku przemocy domowej w latach 2013-2015**

ROK	Kobiety	Mężczyźni (wiek 18 lat)	Osoby małoletnie	Osoby starsze	Osoby niepełnosprawne	Inne
2013	44	18	7	3	-----	-----
2014	37	4	11	1	-----	-----
2015	36	2	6	3	3	-----

Skalę problemu przemocy w rodzinie w gminie Sierakowice obrazuje również realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, która zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, realizowana jest przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach.

Tabela nr 3

**Liczba sporządzonych Niebieskich Kart w latach 2013 -2015**

ROK	Policja	GOPS	Oświata	GKRPA	Służba Zdrowia	RAZEM
2013	43	11	-----	-----	1	55
2014	43	11	-----	-----	-----	54
2015	35	6	5	1	-----	47

Z powyższych danych wynika, że najwięcej Niebieskich Kart sporządza policja oraz pomoc społeczna.

Do rozwiązania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze, których zadaniem jest między innymi:

1. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie.
2. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.
3. Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Tabela nr 4 obrazuje dane dotyczące procedury „Niebieskiej Karty” w gminie Sierakowice w latach 2013-2015.



Tabela nr 4

**Dane dotyczące procedury „Niebieskiej Karty” realizowanych przez grupę roboczą w latach 2013-2015**

PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY		2013 ROK	2014 ROK	2015 ROK
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C		26	30	17
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D		27	29	19
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście stawili się na wezwanie przewodniczącego ZI		9	34	25
Liczba zakończonych przez ZI procedur „Niebieskie Karty”		54	40	36
W tym na skutek:	Ustania przemocy w rodzinie	31	14	18
	Zrealizowania planu pomocy	4	5	6
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	19	21	12
Liczba przekazanych przez ZI/GR zawiadomień do organów Ścigania o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie		2	1	3
Liczba spotkań grup roboczych		166	139	132
Liczba grup roboczych		81	67	57

Osoby doznające przemocy w rodzinie mogą korzystać na terenie naszej gminy ze specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, specjalisty w zakresie pracy z rodziną oraz specjalisty w zakresie pomocy ofiarom przemocy. Pomoc udzielana jest w formie terapii, spotkań indywidualnych lub grupowych, którą zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach. Osoby doznające przemocy korzystają również z pomocy w formie pracy socjalnej.

Osobom, które są sprawcami przemocy w rodzinie oferowana jest pomoc w postaci terapii dla osób uzależnionych oraz zajęć korekcyjno-edukacyjnych. W tych przypadkach osoby kierowane są do instytucji po za terenem gminy Sierakowice.

Dla zdiagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie zebrano dane dotyczące osób korzystających ze wsparcia specjalistów Punktu Interwencji Kryzysowej oraz Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego przy GOPS w Sierakowicach.

Tabela nr 5

**Udzielona pomoc osobom uwikłanym w przemoc przez specjalistów GOPS w Sierakowicach w latach 2013-2015**

ROK	Osoby doznające przemocy	Osoby doznające przemocy – dzieci	Osoby stosujące przemoc w rodzinie
2013	89	22	18
2014	75	22	22
2015	69	16	18

W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia osoby dotknięte przemocą (dorośli i dzieci) mają zapewnioną możliwość schronienia w Mieszkanium Chronionym prowadzonym przez Gminny Ośrodek Społecznej w Sierakowicach, co obrazuje tabela nr 6.

Tabela nr 6

**Schronienie w mieszkaniu chronionym w latach 2013-2015**

ROK	Osoby doznające przemocy dorośli	Osoby doznające przemocy dzieci
2013	-----	-----
2014	1	2
2015	2	3

Rozmiar problemu przemocy w rodzinie i problemu uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Sierakowice obrazują dane zgromadzone przez Komisariat Policji w Sierakowicach oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach.

Wykres nr 1



Wykres nr 2 obrazuje ilość prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z popełnionym czynem art.207 kk.

Wykres nr 2





Jak wynika z poszczególnych danych, instytucje podejmują różne działania w celu zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie i pomocy osobom pokrzywdzonym. Na pewno wzrasta też świadomość społeczna. Narastające tempo życia, pojawiające się kryzysy, często przekraczają możliwości samodzielnego poradzenia sobie z pojawiającym się problemem i dlatego należy się zastanowić co należy jeszcze zrobić aby pomoc specjalistyczna była skuteczna i minimalizowała problem.

**CELE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY  
W RODZINIE  
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE  
W SIERAKOWICACH  
NA LATA 2017 – 2020**

***CELE I ZADANIA PROGRAMU***

**Głównym celem programu** jest zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie i jego skutków w gminie Sierakowice poprzez tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych czy uwięzionych w zjawisko przemocy w rodzinie.

***CELE SZCZEGÓŁOWE***

1. Podniesienie jakości i skuteczności pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Prowadzenie profilaktyki i edukacji społecznej.

***RODZAJE DZIAŁAŃ***

***1. Podniesienie jakości i skuteczności pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy***

- 1.1. Organizowanie szkoleń, konferencji dla osób zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
- 1.2. Opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych.
- 1.3. Opracowanie i aktualizowanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Sierakowice.
- 1.4. Doskonalenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.
- 1.5. Promowanie i realizacja projektów zapobiegających i niwelujących skutki przemocy w rodzinie.

## **2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie**

- 2.1. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy w rodzinie w formie schronienia w mieszkaniu chronionym lub innej placówce specjalistycznej.
- 2.2. Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty.
- 2.3. Udzielenie pomocy socjalnej, finansowej i rzeczowej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- 2.4. Udzielenie pomocy specjalistycznej, psychologicznej, pedagogicznej osobom doznającym przemocy.
- 2.5. Efektywna i ścisła współpraca instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

## **3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie**

- 3.1. Podejmowanie działań w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty.
- 3.2. Rozpowszechnianie informacji oraz motywowanie osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
- 3.3. Działania separujące osoby stosujące przemoc od osób doznających przemocy.
- 3.4. Wsparcie specjalistyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 3.5. Przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu, środki psychoaktywne, stosujące przemoc.

## **4. Prowadzenie profilaktyki i edukacji społecznej.**

- 4.1. Prowadzenie edukacji przedmałżeńskiej.
- 4.2. Upowszechnianie edukacyjnych programów profilaktyki szkolnej.
- 4.3. Realizowanie projektów edukacyjno-informacyjnych dla dorosłych, młodzieży i dzieci z zakresu występowania, zapobiegania, ochrony i radzenia sobie zjawiskiem przemocy w rodzinie.
- 4.4. Prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych służących wzmocnieniu wychowawczych i opiekuńczych kompetencji rodzicielskich.
- 4.5. Rozwijanie poradnictwa rodzinnego.
- 4.6. Działania edukacyjne w ramach procedury „Niebieskie Karty”

### **REALIZATORZY DZIAŁAŃ I CELÓW:**

1. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach
4. Urząd Gminy w Sierakowicach
5. Placówki Oświatowe z terenu gminy Sierakowice
6. Komisariat Policji w Sierakowicach
7. Kaszubskie Centrum Medyczne w Sierakowicach

8. Gminny Ośrodek Kultury w Sierakowicach
9. Parafie z terenu gminy Sierakowice
10. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach
11. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kartuzach
12. Sąd Rejonowy w Kartuzach
13. Prokuratura Rejonowa w Kartuzach
14. Organizacje i Stowarzyszenia działające na terenie gminy Sierakowice i powiatu kartuskiego
15. Zespoły kuratorskiej służby sądowej

## **ŹRÓDŁA FINANSOWANIA**

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Sierakowice na lata 2017-2020 są środki własne Gminy, środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

## **MONITORING**

Monitorowaniem realizacji działań ujętych w Gminnym Programie zajmuje się Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach. Coroczny monitoring podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedstawiane Radzie Gminy w Sierakowicach do dnia 31 maja każdego roku.